

Zij die sterven gaan, groeten u!

Voorzichtig gluurde Freddy om de hoek van het Donkervlietse Pad. Niemand te zien. Hij haalde even diep adem en mompelde: ‘Zij die sterven gaan, groeten u!’

De vorige dag had Ineke in de klas een filmpje over de Romeinen laten zien. Vooral de gladiatoren die elkaar mochten doden ter ere van de keizer, hadden diepe indruk op Freddy gemaakt. Voor zij aan hun lange en bloedige gevecht begonnen, richtten zij zich tot de keizer met de woorden: ‘Zij die sterven gaan, groeten u!’

Freddy liep het pad op, terwijl hij zichzelf moed insprak. ‘Doorlopen en niet omkijken. Ze staan er vast niet en ik ben zo bij de Dorpsstraat. En als ze er wel staan, wat dan nog? Ik zie de oranje hesjes van de verkeersbrigadiers al. Als ik daar ben, durven ze me niks meer te doen.’

Freddy begon te rennen. Het pad was altijd weer langer dan hij dacht. Links de hoge muur rondom de grote tuin van het bejaardenhuis Donkervliet en rechts de voortuinen van de huisjes. Nog een klein stukje, dan...

Twee donkere gedaanten doken op uit de tuinen.

‘Hebbes!’ zei iemand.

Freddy verstijfde: Bokkenpoot en Grote Bek!

Een van de jongens greep razendsnel Freddy’s arm en draaide die op zijn rug. ‘Zo, Bolle, wat riep jij gisteren tegen mij?’

‘Niks,’ antwoordde Freddy en hij keek de jongen recht in zijn ogen. Niet laten merken dat je bang bent, dreunde het door zijn hoofd.

‘Kijk me niet zo brutaal aan,’ snauwde de jongen en hij draaide Freddy’s arm nog iets verder door.

Freddy sloeg zijn ogen neer, de pijn werd bijna ondraaglijk.

‘Nou, Bolle, wat riep je gisteren? Toen durfde je wel, samen met die andere klojo van jouw school.’

Freddy perste zijn lippen op elkaar. Wat stom van hem. Gisteren, toen hij met Guus naar huis liep, was de verleiding te groot geweest. Ze kwamen Bokkenpoot tegen. Zelfs die was bang voor Guus en daarom kon Freddy het niet nalaten om te roepen: ‘Bokkenpoot, idioot!’

Bokkenpoot drukte hem tegen de muur en vroeg met een gemeen lachje: ‘Vertel eens, Bolle, hoe heet ik ook alweer?’

Freddy zweeg, maar een klein rukje aan zijn arm was genoeg om hem te laten kreunen: ‘Ties.’

‘Ties hoe?’

‘Van Bokhoven.’

‘Keurig, Bolle, en mijn vriend, hoe heet die?’

‘Ronald Bekkers.’

‘Goed zo, nooit meer vergeten.’

Ties liet eindelijk zijn arm los.

‘Wacht even,’ zei Ronald en hij drukte Freddy opnieuw tegen de muur van Donkervliet. Zo dicht was Freddy nog nooit bij hem geweest en of hij wilde of niet, hij moest wel naar de mond van Grote Bek kijken.

‘Van oor tot oor,’ zou Clara uit zijn klas zeggen. ‘Ze hebben na z’n geboorte zijn bek opgerekt met elastiekjes.’

Ronald grijnsde. ‘En hoe heten we níét?’ vroeg hij.

Freddy zweeg.

‘Nou? Of wil je weer net zo’n schop als laatst?’

Freddy huiverde.

Hij had al eens eerder een flinke trap tussen zijn benen gehad van Grote Bek en liggen kronkelen van de pijn.

‘Nou, komt er nog wat van?’ Ronald drukte zachtjes met zijn knie tegen Freddy’s gulp.

‘Ik... ik... zal het nooit meer doen,’ stamelde Freddy, terwijl de tranen over zijn wangen rolden.

Triomfantelijk schreeuwde Ronald: ‘Hij jankt! De Bolle jankt! Zo snel hebben we hem nog nooit aan het janken gekregen. Zeg nou maar braaf hoe we níét heten en dan mag je weg.’

‘Grote Bek en Bokkenpoot,’ klonk het ineens achter de jongens.

Woedend draaide Ronald zich om en keek in het gezicht van Guus, die langzaam herhaalde: ‘Grote Bek en Bokkenpoot.’

‘Wegwezen!’ riep Ties en de twee jongens renden het pad af.

Aan het einde draaide Ties zich nog even om. ‘We krijgen je nog wel, Bolle, en die afrokop nemen we ook nog een keer te grazen.’

‘Net als al die andere dombo’s van jullie school,’ voegde Ronald eraan toe.

‘Rotzakken,’ gilde Freddy en hij zakte huilend op zijn hurken tegen de muur.

‘Laat nou maar,’ suste Guus, ‘schelden doet geen pijn.’

Freddy wreef over zijn arm. ‘Ja, maar dit wel. Ze hebben m’n hele arm omgedraaid.’ Hij probeerde zijn arm voorzichtig op te tillen. ‘Als ik zó doe, komen er allemaal pijscheuten

vanuit mijn pols naar mijn schouder. Ik kan vast niet schrijven vandaag en ik moet m'n werkstuk van Frankrijk nog afmaken en m'n rekentaak met al die staartdelingen.'

Guus glimlachte, want hij wist precies wat er verder zou gebeuren. De hele dag zou Freddy blijven steunen en kreunen en honderd keer naar Ineke lopen om te melden dat hij zijn werk absoluut niet afkreeg, om aan het einde van de dag opgelucht vast te stellen dat het tóch nog gelukt was.

Guus ging naast Freddy op de grond zitten en zei: 'Je moet ook je mond houden tegen die figuren. Zoals gisteren, dat was gewoon stom. Je weet dat ze je terugpakken.'

Freddy protesteerde. 'Of ik nou niks roep of wel iets, ze pakken me toch.'

'Kom,' zei Guus en hij legde zijn hand op de schouder van zijn vriend. 'We moeten doorlopen.'

'Au, niet zo drukken op mijn schouder. Daar heeft Grote Bek me juist veel pijn gedaan.'

Guus stond op en liep verder.

'Wacht even,' smeekte Freddy, maar hij krabbelde toch maar gauw overeind en sjokte achter Guus aan. Zolang hij bij hem bleef, was hij veilig.

Wat zou hij dolgraag trekveren en gewichten hebben, net als Guus. Vroeger werd Guus nog wel eens uitgescholden voor 'nikker' of 'apenkop', maar daar had Guus' vader iets op gevonden. Hij liet zijn zoon dagelijks oefenen met trekveren en gewichten. 'Je moet zorgen dat je je sterk voelt, zodat je nooit bang hoeft te zijn voor kinderen die je uitschelden,' had hij gezegd. Dat had uitstekend geholpen, maar het aardige van Guus was dat hij nooit uit zichzelf begon met vechten. Hij was een heel rustig, vriendelijk joch,

dat het liefst met iedereen goede vrienden bleef. Op school was hij zelfs bij de kleuters populair, die het heerlijk vonden op zijn rug te klimmen en met hem over de speelplaats te galopperen.

Af en toe mocht Freddy de trekveren wel eens proberen, maar veel beweging kreeg hij er nog niet in. Voor zijn verjaardag had Freddy dolgraag eigen trekveren willen hebben. Jammer genoeg vond zijn vader hem daar nog veel te jong voor.

Ze kwamen bij de verkeersbrigadiers, waar Kim en Marloes stonden te wachten om ook over te steken. Freddy probeerde zo ellendig mogelijk te kijken. Toen Marloes de twee jongens zag, begon ze te giechelen. Voorop liep Guus, kaarsrecht en groot met een gele ijsmuts op zijn zwarte krullen, en daarachter sjokte Freddy met felrode wangen van de kou en een gezicht als een oorworm.

‘Wat is er?’ vroeg Marloes.

Guus wees naar Freddy. ‘Twee figuren van de Regenboog-school hadden hem bijna te pakken.’

‘Bijna!’ ontplofte Freddy. ‘Ze hebben mijn hele arm uit de kom gerukt en mijn schouder ontwricht.’

Kim keek hem zogenaamd vol medelijden aan en zei: ‘Je gaat vast dood.’

De meisjes schoten in de lach.

‘Het waren Bokkenpoot en Grote Bek,’ antwoordde Freddy. Dat maakte indruk, want Marloes werd meteen heel fel en riep: ‘Die kunnen hartstikke gemeen doen! Ze hebben mij pas nog gepakt.’

Freddy haalde opgelucht adem: eindelijk begrepen ze wat voor afschuwelijks hij had moeten doormaken.

‘Ze schopten tegen m’n knie,’ ging Marloes verder. ‘Ik kon bijna niet meer lopen.’

‘Precies,’ zei Freddy enthousiast. ‘Ze hadden je knieschijf wel kunnen verbrijzelen.’

Kim knikte en stelde droog vast: ‘Dokter Freddy heeft gesproken.’

Guus kon er wel om lachen, maar Marloes niet. Zij vond het juist heel interessant dat Freddy zoveel wist over knieschijven en ontwrichte schouders. Dat kwam door zijn moeder die verpleegster was en door de medische handboeken die bij Freddy thuis in de kast stonden. Dat was Freddy’s meest geliefde lectuur.

Er klonk een snerpend fluitje: het teken dat ze moesten oversteken.

Aan de overkant van de weg stond Jasper te schreeuwen en te springen, maar wat hij riep hoorden ze niet, omdat er naast hen een grote vrachtauto stond te ronken.

Kim stootte Guus aan. ‘Jasper doet een dansje.’

Het dansje werd steeds wilder. Jasper sprong van het ene been op het andere, zwaaide met zijn armen in de lucht, en toen ze vlak bij hem waren, verstonden ze eindelijk wat hij riep: ‘Ineke gaat weg.’

Verbaasd keken ze hem aan, want ze begrepen er nog niets van, totdat hij schreeuwde: ‘Onze juf gaat weg!’

‘Wat?’ krijste Marloes, die altijd ging gillen als er iets bijzonders gebeurde. ‘Gaat Ineke weg?’

Jasper knikte.

Het bleef even stil en toen zei Kim: ‘O nee, hè, dat niet!’

Een rotstreek

Niemand scheen meer gewoon te kunnen praten. De kinderen schreeuwden door elkaar, stelden Jasper wel honderd vragen en waren vooral verontwaardigd. Ineke weg, dat was ondenkbaar!

Ineke was de leerkracht van de bovenbouw, waarin groep zes, zeven en acht bij elkaar zaten. Marloes en Kim zaten, als achtste-groepers, nu voor het derde jaar bij Ineke en wilden dat het liefst zo houden. Ineke was gewoon een hartstikke leuk mens en als ze weg zou gaan, moest je maar afwachten wie ervoor terugkwam.

Marloes gilte: 'Ik vind het gemeen! Het is pas november. Ze had toch best kunnen wachten tot het einde van het schooljaar, als groep acht van school is.'

'Egoïst,' bulderde Freddy. 'Jij denkt ook alleen maar aan jezelf. Ik zit toevallig in groep zeven. Voor mij is het veel erger, want ik krijg nog bijna twee jaar een ander.' Hij bedoelde eigenlijk dat hij zich afvroeg of de opvolger van Ineke wel zo veel begrip zou hebben voor zijn pijnjes en kwaaltjes. Bij Ineke kon hij altijd terecht als hem iets dwarszat. Ze aaide hem dan eens over zijn bol en hij voelde zich daarna meteen een stuk beter.

'En ik dan,' zei Jasper triomfantelijk. 'Ik zit pas in groep zes. Misschien krijgen we wel een of andere heks, die aan je haren trekt en je oren omdraait.'

‘Dat moet ze toch niet proberen,’ riep Freddy.

‘Ja,’ zei Guus, ‘eentje die je een uur op je knieën voor de klas laat zitten en je martelt met een zweepje.’

‘Nou, dan laat ik toch mooi m’n moeder op school komen,’ antwoordde Freddy en op hetzelfde moment begreep hij dat ze hem weer eens flink hadden zitten opfokken. Hij trapte er ook iedere keer in.

‘Barst,’ mompelde hij en hij ging een paar meter voor het groepje kinderen lopen.

Guus tikte Jasper op zijn schouder.

‘Hoe weet jij dat eigenlijk?’ vroeg hij.

Het werd ineens stil. Zelfs Freddy draaide zich om en luisterde.

‘Ik heb het gisteravond gehoord,’ zei Jasper. ‘Ik nam de telefoon op en iemand vroeg naar mijn vader voor de sollicitatie of zoiets.’

‘Sollicitatie,’ verbeterde Guus hem.

‘Stil nou,’ snauwde Marloes. ‘Laat Jasper vertellen.’

Ze luisterden nu aandachtiger, want áls er nieuws was over de school, dan kon hij het weten. Jaspers vader was immers directeur van hun basisschool, de Jan Ligthartschool. Hij had Jasper onmiddellijk de kamer uit gestuurd toen hij de telefoon overnam. Reden genoeg voor Jasper om aan de deur te blijven luisteren en te horen dat zijn vader een nieuwe leerkracht zocht voor de bovenbouwgroep omdat Ineke binnenkort zou vertrekken.

‘Ze gaat naar een school in Breda,’ besloot hij zijn verhaal. Marloes pakte Jasper bij zijn arm en vroeg: ‘Weet je zeker dat hij zei: “de bovenbouwgroep van Ineke”? Is het niet de andere bovenbouwgroep?’

Verbaasd keek Jasper haar aan. ‘Hoe kan dat nou, oen! Die heeft mijn vader toch zélf en ik zou het heus wel weten als pa weg zou gaan.’

Iedereen knikte instemmend: er was geen twijfel meer mogelijk dat Ineke zou vertrekken. ‘Kan jouw pa niet bij ons in de bovenbouw komen,’ stelde Marloes voor, ‘en dat er in de andere bovenbouw een nieuwe komt.’

Het leek haar een veel veiliger idee om iemand te krijgen die ze kende, dan een of andere nieuwe figuur.

‘Ho ho,’ zei Kim, ‘dan krijgen we juf Annemie er ook bij, want Jaspers vader is maar twee dagen in de andere bovenbouw. De rest van de week speelt meester Jelle directeur en zit in zijn kamertje. Dan staat juf Annemie in de groep.’

Daar had Marloes even niet aan gedacht. ‘O nee, juf Annemie wil ik er niet bij hebben.’

Freddy was het met haar eens, want Annemie had hem een keer opgeraapt in de gang toen hij gevallen was en hij moest huilen. ‘En weet je wat ze toen zei?’ ging Freddy verontwaardigd verder. ‘Kom op joh, stel je niet zo aan!’

Ondertussen raakte Marloes ineens helemaal in paniek. Het idee dat Ineke weg zou gaan, vond ze vreselijk en ze schreeuwde: ‘Weet je het echt hélemaal zeker, Jasper?’

‘Jaaaaaaa!’ riep Jasper net zo hard terug. ‘Ik heb het toch zelf gehoord. M’n vader zei dat hij zo snel mogelijk iemand nodig heeft en dat Ineke naar Breda gaat en dat...’ Wat Jasper verder zei, verstond niemand meer, want hij begon steeds sneller te praten en slikte de helft van zijn woorden in.

‘Heeft hij al iemand gevonden?’ vroeg Guus.

‘Weet ik niet. Dat zal wel die sollie... dingetjes zijn.’

‘Sollicitatie,’ verbeterde Kim. ‘Als je iemand zoekt, dan zet je een advertentie in de krant of op een website en dan kunnen mensen...’

Freddy onderbrak haar. ‘We weten wel dat je al in groep acht zit. Je hoeft hier geen les te geven.’

Kim stootte Marloes aan en trok haar mee. Ze had geen zin in het gemopper van Freddy.

De meisjes liepen een tijdje zwijgend naast elkaar.

‘Het blijft een rotstreek!’ knalde Marloes er ineens uit.

Kim schrok ervan. ‘Kind, schreeuw niet zo hard.’

Marloes was door het dolle heen en raasde door. ‘Ik vind het gemeen en dat zal ik haar zeggen ook! Ineke had ons allang kunnen vertellen wat ze van plan was. Wel altijd mooie verhaaltjes tegen ons over eerlijk zijn, maar onder-tussen zelf d’r mond houden.’

‘Misschien weet ze het pas sinds kort,’ verdedigde Kim haar.

‘Onzin, als je weggaat, dan weet je dat lang genoeg van tevoren.’

‘Kim! Marloes!’ hoorden ze achter zich.

Het was Jasper die kwam aanhollen. Zijn armen zwaaiden alle kanten op en hij riep weer allerlei onverstaanbare dingen.

‘Jullie moeten...’ hijgde hij, ‘jullie mogen... niks... laten merken. Dat je het weet van onze juf.’

‘Waarom niet?’ vroeg Marloes, nog steeds boos.

‘Als mijn vader erachter komt dat ik alles al verteld heb!’

‘Nou en?’

Kim keek haar vriendin aan en zei: ‘Je moet je mond houden, Marloes. Dat weet je best. Ineke moet het eerst zelf tegen ons zeggen.’

Freddy en Guus hadden de meisjes nu ook ingehaald.

‘Waarover je mond houden?’ vroeg Freddy.

‘Over wat ik verteld heb,’ zei Jasper, ‘anders wordt mijn vader woest.’

‘Wat doet hij dan?’ vroeg Freddy.

Jaspers ogen begonnen te glimmen en met geheimzinnige stem zei hij: ‘Hij martelt mij en zet mij tien dagen op water en brood.’

‘Oei!’ zei Freddy. ‘Echt waar?’

Jasper knikte en Guus zei: ‘Dat martelen zou wel gaan, hè, maar dat water en brood, dat zou erg zijn voor jou.’

‘Grom,’ deed Freddy, want hij vond het vervelend als iemand grappen maakte over zijn eetlust en zijn postuur. Guus bedoelde het niet kwaad en als het wel zo zou zijn, kon hij toch niet tegen hem op. Guus had nou eenmaal gewichten en trekveren.

Ze waren nu vlak bij school.

‘We houden dus allemaal onze mond,’ zei Jasper nog eens voor alle zekerheid.

Iedereen knikte, behalve Marloes. Die mompelde: ‘Ik zal het proberen.’

Bezorgd keek Kim naar haar vriendin, want of Marloes echt d’r mond kon houden, daar was ze nog niet zo zeker van.